

Examen VWO

2021

Tijdvak-1
vrijdag 28 mei
7:30-10:00

Geschiedenis

Opgavenblad

Dit examen bestaat uit **30** vragen.
Voor dit examen zijn maximaal **75** punten te behalen.
Dit examen bestaat uit **8** bladzijden.
(Bij dit examen hoort een **bijlagenboekje**).

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

AANWIJZINGEN

Algemene regels

- Alleen schrijfgereedschap, rekenmachine en als het nodig is liniaal of geodriehoek mogen gedurende het maken van dit examen gebruikt worden.
- Het gebruik van programmeerbare rekenmachines is **niet** toegestaan.
- Alleen het gebruik van een **blauwe** of **zwarte** pen is toegestaan.
- Er mag **niets** van de buurman/vrouw worden geleend zonder toestemming van de toezichthouders.
- **Het gebruik van correctievloeistof en correctietape is niet toegestaan.**
- Na het maken van het examen, dienen **ALLE** opgavenbladen ingeleverd te worden.

■ **Meerkeuzevragen**

- Schrijf bij volgordevragen de juiste volgorde van kleine letters op.

□ **Open vragen**

- Geef niet méér antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd, geef er dan twee en niet méér. In dit voorbeeld kunnen alleen de eerste twee redenen punten opleveren.
- Vermeld altijd de berekening, als een berekening gevraagd wordt. Als een gedeelte van de berekening goed is, kan dat punten opleveren. Een goede uitkomst zonder berekening levert geen punten op.
- Als bij een vraag een verklaring of uitleg gevraagd wordt, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.
- Een foutief antwoord wordt altijd doorgestreept. Ronde haakjes (..) worden gebruikt om een verduidelijking, verklaring of toevoeging in te voegen.

Onderdeel Oorlog en Vrede

Bij het beantwoorden van de vragen 1 tot en met 15 moet je soms gebruik maken van de bronnen in bijlage I

Gebruik bron 1 om vraag 1 te beantwoorden.

Er zijn verschillende oorzaken te noemen die hebben bijgedragen aan het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. In de cartoon zijn twee van deze oorzaken te herkennen.

1p □ **1.** Noem één van deze twee oorzaken.

2p □ **2.** Leg uit dat de deelname van de Verenigde Staten aan de Eerste Wereldoorlog uiteindelijk leidde tot het sluiten van vrede tussen Duitsland en Rusland.

Gebruik bron 2 en 3 om vraag 3 te beantwoorden.

In bron 2 en 3 geven twee historici hun visie op de vraag wie de hoofdschuldige was aan het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog.

3p □ **3.** Vergelijk beide visies met elkaar en leg uit waarin beide visies verschillen en overeenkomen met betrekking tot de schuldvraag.

Op 30 januari 1933 wordt Hitler benoemd tot rijkskanselier. Op 21 maart 1933 wordt het concentratiekamp Dachau in gebruik genomen.

1p □ **4.** Noem welke groep gevangenen vanaf het begin in het concentratiekamp Dachau gevangengezet werd en geef aan waarom deze groep gevangen werd gezet.

Gebruik bron 4 om vraag 5 te beantwoorden.

In 1933 verliet Duitsland de Volkenbond. In de bron vragen de andere staatshoofden zich verbaasd af waarom Duitsland de Volkenbond verlaat.

2p □ **5.** Leg uit, met een verwijzing naar de bron, waarom dit volgens de cartoonist vanuit Duitslands perspectief dit een begrijpelijke beslissing was.

Tijdens de Spaanse Burgeroorlog stonden de democratisch gekozen regering en de nationalist tegenover elkaar. Dit werd veroorzaakt doordat de nieuwgekozen regering een aantal maatregelen genomen had waar de nationalist het niet mee eens waren. Gedurende de oorlog werden beide partijen door verschillende landen in hun strijd gesteund.

2p □ **6.** Leg uit welke twee door de regering genomen maatregelen pasten bij het communistische bewind in de Sovjet Unie en waarom het daarom niet vreemd was dat de Sovjet-Unie de regering steunde met wapens en het leveren van goederen.

Gebruik bron 5 om 7 te beantwoorden.

Met deze cartoon geeft Bernard Partridge een mening over Hitlers beleid in 1939.

- 2p ■ **7.** Maak, met behulp van twee verwijzingen naar de cartoon, duidelijk welke mening de tekenaar hier weergeeft over Hitlers beleid in 1939.

Een stelling: Door zijn appeasement politiek zorgde Chamberlain ervoor dat Hitler de ruimte kreeg om het grootste deel van het Europese continent te veroveren.

- 2p □ **8.** Geef een argument voor en een argument tegen deze stelling.

In de jaren 1941 en 1942 vonden er twee belangrijke slagen plaats: Pearl Harbor en Stalingrad. De twee slagen vertonen zowel overeenkomsten als verschillen. Als belangrijkste overeenkomst wordt gezien dat de twee slagen gezien worden als een keerpunt in het verloop van de Tweede Wereldoorlog.

- 2p □ **9.** Leg voor elke slag uit waarom deze gezien wordt als een keerpunt in het verloop van de Tweede Wereldoorlog.

Gebruik bron 6 om vraag 10 te beantwoorden.

In bron 6 stelt de Russische diplomaat en jurist Kirill Gevorian dat de Sovjet-Unie vaak als medeschuldig wordt gezien aan het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog.

- 4p □ **10.** Schrijf een kort betoog waarin je:
-uitlegt wat Gevorian bedoelt.
-Je, met hulp van twee argumenten, beargumenteert in hoeverre je het eens bent met Gevorian.

Gebruik bron 7 om vraag 11 te beantwoorden.

Vergelijk de conferentie van Jalta en conferentie van Potsdam met het verdrag van Versailles. Door historici wordt aangenomen dat er bij de genomen beslissingen in Potsdam rekening is gehouden met de fouten die er gemaakt zijn bij het opstellen van het Verdrag van Versailles.

- 4p □ **11.** Vergelijk de conferentie van Potsdam met het Verdrag van Versailles door:
-Twee (2) concrete voorbeelden te geven waaruit blijkt dat er bij de beslissingen van Potsdam rekening is gehouden met de gemaakte fouten in het Verdrag van Versailles en
-een kort betoog (voorzien van beargumentering) te schrijven waarin je aangeeft of dit, gezien de naoorlogse ontwikkelingen in Europa, een juiste beslissing geweest is.

De volgende gebeurtenissen uit de Koude Oorlog staan in willekeurige volgorde:

- a. De Cubacrisis breekt uit.
- b. De Verenigde Naties wordt opgericht.
- c. Truman spreekt de Truman doctrine uit.
- d. De NAVO wordt opgericht.
- e. De val van de Berlijnse muur.

- 2p □ **12.** Zet de gebeurtenissen in de juiste chronologische volgorde. Schrijf alleen de letters op.

Gebruik bron 8 om vraag 13 te beantwoorden.

- 3p □ **13.** Laat aan de hand van twee beeldelementen zien wat volgens de cartoonist de dreiging tussen beide partijen is.

Gebruik bron 9 om vraag 14 te beantwoorden.

- 3p □ **14.** Leg uit, met behulp van de bron, dat de opstand in de DDR in 1953 en de Hongaarse opstand in 1956 bijgedragen hebben aan de bouw van de Berlijnse muur (1961).

Gebruik bron 10 om vraag 15 te beantwoorden.

De cartoon geeft een mening over de aanwezigheid van het Amerikaanse leger in Afghanistan.

- 4p □ **15.** Schrijf een kort betoog waarin je:
-uitlegt, met twee verwijzingen naar de bron, welk verband de cartoon legt tussen de Koude Oorlog en de Oorlog tegen Terrorisme en
-je beargumenteert in hoeverre je van mening bent dat er hier sprake is van verandering of continuïteit.

Onderdeel Staatsinrichting

Bij het beantwoorden van de vragen 16 tot en met 30 moet je soms gebruik maken van de bronnen in bijlage II

Vanaf 1845 bestond de Kolonie Curaçao uit de eilanden Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. De Kolonie werd vanuit Nederland bestuurd. Een op Curaçao gevestigde gouverneur (Europese Nederlander) voerde het beleid vanuit Nederland uit en werd hierin bijgestaan door de Koloniale Raad.

- 2p □ **16.** Noem in democratisch opzicht het verschil tussen de Koloniale Raad op Curaçao en het parlement in Nederland.

Eén van de afspraken die in het Statuut van 1954 zijn vastgelegd was de zetelverdeling binnen de volksvertegenwoordiging van het centraal bestuur van de Nederlandse Antillen. Curaçao twaalf (12) zetels, Aruba acht (8) zetels, Bonaire één (1) zetel en de overige drie eilanden samen één (1) zetel.

Stelling: “De in het Statuut van 1954 vastgelegde verdeling van de zetels was ondemocratisch, Curaçao beschikt over de absolute meerderheid aan zetels. Beter is een zetelverdeling I waarin elk eiland evenveel zetels krijgt en zodoende binnen de volksvertegenwoordiging evenveel zeggenschap heeft.”

- 4p □ **17.** Geef met behulp van twee (2) argumenten aan of je het met bovenstaande stelling eens bent.

Gebruik bron 11 om vraag 18 te beantwoorden.

Een stelling: “Nederland is het verplicht om Aruba te helpen met de Venezolaanse Vluchtelingencrisis.”

- 3p □ **18.** Leg uit, met een verwijzing naar zowel de bron als het Statuut, waarom Nederland deze hulp aan onder andere Aruba verplicht is.

Gebruik bron 12 om vraag 19 te beantwoorden.

In deze radiotoespraak doet de koningin de belofte om de verhoudingen binnen het Koninkrijk aan te passen.

- 4p □ **19.** Beargumenteer of je van mening bent dat het huidige Statuut deze belofte voor wat betreft Aruba ook waar heeft gemaakt.

De regering derft inkomsten uit directe en indirecte belastingen.

- 2p □ **20.** Geef een voorbeeld van zowel directe als indirecte belastingen.

Ministers kunnen onder andere het parlement ontbinden wanneer het parlement niet meer een goede afspiegeling vormt van de laatst gehouden verkiezingen.

- 2p □ **21.** Leg aan de hand van een voorbeeld uit wanneer het parlement niet meer een goede afspiegeling van de laatst gehouden verkiezingen vormt.

Gebruik bron 13 om vraag 22 te beantwoorden.

- 2p □ **22.** Geef aan, aan de hand van twee bronelementen, wat de mening is van Arjen van Rijn over rol van de Gouverneur op Aruba.

In 2016 adviseerde de Raad van State om de Staten van Aruba, Curaçao en St. Maarten het initiatiefrecht te geven om Rijkswetten in te dienen.

- 2p □ **23.** Leg uit waarom dit een belangrijke verandering in de rol van de Arubaanse Staten zou betekenen.

Gebruik bron 14 om vraag 24 te beantwoorden.

Ondanks dat de AVP de meeste stemmen heeft behaald, ging de eerste van de vier restzetels naar de POR.

- 3p □ **24.** Laat aan de hand van een berekening zien dat de eerste restzetel naar de POR ging en niet naar de AVP.

Gebruik bron 15 om vraag 25 te beantwoorden.

- 3p □ **25.** Leg uit waarom het belangrijk is dat jongeren gaan stemmen. Onderbouw je uitleg met twee verwijzingen naar de bron.

Gebruik bron 16 om vraag 26 te beantwoorden.

In de bron betoogt journalist Arien Rasmijn dat onze huidige democratische verkiezingen niet goed werken.

- 4p □ **26.** Schrijf een korte evaluatie van Arien Rasmijns analyse, gebruik in je evaluatie zowel een argument voor als een argument tegen de strekking van zijn betoog.

Gebruik bron 17 om vraag 27 te beantwoorden.

- 2p □ **27.** Noem welke belangrijke colleges van advies het IMF in haar bezoek aan Aruba waarschijnlijk heeft overgeslagen en leg uit waarom een bezoek aan deze colleges voor de hand lag.

De Raad van advies speelt een belangrijke rol in het wetgevingsproces.

- 1p □ **28.** Benoem deze rol van de Raad van Advies.

Gebruik bron 18 om vraag 30 te beantwoorden.

- 2p □ **29.** Leg uit waarom Rocco Tjon gelijk heeft met zijn kritiek op Mike Emans aanval op het Openbaar Ministerie.

Rechters worden doorgaans voor het leven benoemd en kunnen niet zomaar ontslagen worden.

- 2p □ **30.** Leg uit waarom dit belangrijk is voor de onafhankelijkheid van rechters.